

PROFESSIONAL COMPETENCE OF PRIMARY EDUCATION TEACHERS

Mirzahmatov B. B.

Tashkent University of Economics and Pedagogy

Senior Lecturer, Department of “Pedagogy, Psychology and Primary Education”

Abstract

The professional competence of primary education teachers requires skills from this teacher. It depends on his experience, qualifications, how much he loves children and teaches them. What is required of a teacher in raising a child to be mature is to work hard and teach the child.

Keywords: Primary education, teacher, professional skills, competence, salary and financial benefits, professional development opportunities, social protection, working conditions, professional recognition and appreciation.

BOSHLANG‘ICH TA‘LIM O‘QITUVCHILARINIG KASBIY KOMPETENSIYASI

Mirzahmatov Bahodir Bahromboy o‘g‘li

Toshkent iqtisodiyot va pedagogika universiteti

“Pedagogika, psixologiya va boshlang‘ich ta‘lim” kafedrası kata o‘qituvchisi

Annotatsiya

Boshlang‘ich ta‘lim o‘qituvchilarinig kasbiy kompetensiyasi bu o‘qituvchidan mahoratni talab qiladi. Uning tajribasi, malakasi, bolalarni qanchalik yaxshi ko‘rib ularga dars berishiga bog‘liq. Bolani yetuk qilib tarbiyalashda o‘qituvchidan talab qilinadigan narsa bu astoydil mehnat qilib bolaga dars berishdir.

Kalit so‘zlar: Boshlang‘ich ta‘lim, o‘qituvchi, kasbiy mahorat, kompetensiya, maosh va moliyaviy imtiyozlar, kasbiy rivojlanish imkoniyatlari, ijtimoiy himoya, ish sharoitlari, professional e‘tirof va qadrlash.

Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kompensatsiyasi bir qancha omillarga bog'liq.

1. Maosh va moliyaviy imtiyozlar: O'qituvchilarning maoshi, ularning tajribasi, malakasi va ishlayotgan joyiga qarab farq qilishi mumkin. Shuningdek, qo'shimcha moliyaviy imtiyozlar, masalan, bonuslar yoki stipendiyalar ham muhim rol o'ynaydi.

2. Kasbiy rivojlanish imkoniyatlari: O'qituvchilarga taqdim etiladigan treninglar, seminarlar va malaka oshirish kurslari ularning kasbiy o'sishiga yordam beradi va bu orqali ularning ishga bo'lgan qiziqishi oshadi.

3. Ijtimoiy himoya: Sog'liqni saqlash sug'urtasi, pensiya ta'minoti va boshqa ijtimoiy himoya tizimlari o'qituvchilarning kasbiy hayotida muhim ahamiyatga ega.

4. Ish sharoitlari: O'qituvchilarning ish joyidagi sharoitlari, jumladan, sinf o'lchamlari, dars berish uchun zarur bo'lgan resurslar va uskunalar mavjudligi ham kasbiy kompensatsiyani ta'sir qiladi.

5. Professional e'tirof va qadrlash: O'qituvchilar o'z ishining qadrlanishini his qilishlari muhimdir. Ularning professionalligi va mehnati jamiyatda qanday baholanayotgani ham kasbiy kompensatsiyaning bir qismi hisoblanadi.

O'qituvchilarning kasbiy kompensatsiyasini yaxshilash uchun davlat va jamiyat tomonidan ko'plab tashabbuslar amalga oshirilmoqda. Bu esa o'qituvchilarning motivatsiyasini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

O'qituvchining mahorati uning beradigan darsidan, tajribasidan kelib chiqqan holda amalga oshiriladi. O'qituvchining mahorati qanchalik zo'r bo'lsa uning qo'lida tahsil olayotgan bolalarni ham bilimi yaxshi bo'ladi. Uning mahoratini quyidagilarda ko'rish mumkin.

O'qituvchining mahorati — bu ta'lim jarayonida muvaffaqiyatli ishlash, o'quvchilarga bilim berish va ularning shaxsiy rivojlanishiga hissa qo'shish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar, bilimlar va sifatlar yig'indisidir. O'qituvchining mahorati quyidagi asosiy jihatlardan iborat:

1. Pedagogik bilim. O'qituvchi ta'lim metodlari, pedagogik psixologiya, o'quv dasturlari va o'quvchilarning ehtiyojlarini tushunishi kerak. Bu bilimlar o'qituvchiga ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga yordam beradi.

2. Kommunikativ ko'nikmalar. O'qituvchi o'z fikrlarini aniq va ravon ifodalash, o'quvchilar bilan samarali muloqot qilish va ularning fikrlarini tinglash qobiliyatiga ega bo'lishi muhimdir. Bu ko'nikmalar o'quvchilar bilan yaxshi munosabatlar o'rnatishga yordam beradi.

3. Ijodkorlik. O'qituvchi darslarni qiziqarli va samarali o'tkazish uchun ijodkorlik ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. Bu yangi g'oyalarni, metodlarni va materiallarni qo'llash orqali amalga oshiriladi.

4. Qayta aloqa berish. O'qituvchi o'quvchilarning yutuqlari va kamchiliklari haqida to'g'ri va foydali qayta aloqa berishi zarur. Bu, o'quvchilarning o'z-o'zini baholashiga va rivojlanishiga yordam beradi.

5. Empatiya va sabr-toqat. O'qituvchi o'quvchilarning his-tuyg'ularini tushunishi va ularga nisbatan empatiya ko'rsatishi muhimdir. Sabrlilik ham o'qituvchining muvaffaqiyatli faoliyati uchun zarurdir, chunki har bir o'quvchi o'z tezligida rivojlanadi.

6. Texnologik ko'nikmalar. Zamonaviy ta'limda texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi turli ta'lim texnologiyalarini va onlayn platformalarni samarali ravishda ishlata olish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

7. O'z-o'zini rivojlantirish. O'qituvchi doimiy ravishda o'z bilimlarini yangilab borishi, yangi metodlarni o'rganishi va professional rivojlanish uchun ko'nikmalarini oshirishi zarur.

8. Tashkiliy qobiliyat. Dars jarayonini rejalashtirish, vaqtni boshqarish va darsni samarali o'tkazish uchun tashkiliy ko'nikmalarga ega bo'lish muhimdir.

O'qituvchining mahorati nafaqat o'zining professional faoliyatida, balki o'quvchilarning hayotida ham muhim rol o'ynaydi. Yaxshi o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki o'quvchilarni motivatsiya qiluvchi, ularning shaxsiy rivojlanishiga hissa qo'shuvchi shaxsdir.

Xulosa qilib aytganda boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kompensatsiyasi, ularning mehnatini qadrlash va ta'lim sifatini oshirish uchun muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilarning maoshi, malaka oshirish imkoniyatlari, ish sharoitlari va ijtimoiy himoya kabi omillar ularning kasbiy qoniqishini va motivatsiyasini belgilaydi. O'qituvchilarning samarali faoliyati ta'lim jarayonida muhim rol o'ynaydi, shuning uchun ularning kasbiy kompensatsiyasini yaxshilash, ta'lim tizimining rivojlanishi uchun zarurdir.

***Modern American Journal of Linguistics,
Education, and Pedagogy***

ISSN (E): 3067-7874

Volume 01, **Issue** 02, May, 2025

Website: usajournals.org

***This work is Licensed under CC BY 4.0 a Creative Commons Attribution
4.0 International License.***

O'qituvchilarga ko'rsatiladigan e'tibor va qo'llab-quvvatlash, nafaqat ularning shaxsiy rivojlanishiga, balki butun jamiyatning kelajagiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

REFERENCES:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch. — T.: Ma'naviyat, 2008.
2. G'ulomov N. va boshqalar. Ommaviy axborot vositalari: nazariya va amaliyot. — T.: TDYU, 2019.
3. Saydaliyev A. Bolalar psixologiyasi. — T.: O'qituvchi, 2020.
4. Jurnal va maqolalar: "Ma'naviyat", "Oila va jamiyat", "Pedagogika va psixologiya".
5. "Investing in Teachers: The Role of Compensation in Teacher Quality" - O'qituvchilar sifatini oshirishda kompensatsiyaning ahamiyati haqida.